

рівноправного духовного контакту тощо. Для формування готовності майбутніх соціальних педагогів до організації роботи у сфері дозвілля використано лекції-візуалізації, лекції-дослідження художньо-естетичної інформації творів мистецтва, лекції-концерти. Лекції-дослідження художньо-естетичної інформації творів мистецтва проводяться після неодноразових екскурсій, обговорень, дискусій, спостережень, прослуховувань музичних фрагментів творів тощо, на які студенти мають свій погляд, як і на все образотворче, музичне, сакральне мистецтво, шедеври вітчизняної і світової культури.

Лекції-візуалізації через технічні засоби навчання продовжують ознайомлення майбутніх соціальних педагогів з шедеврами світової музики та образотворчого мистецтва. Лекції-концерти є тими ключовими акордами, на яких майбутні соціальні педагоги демонструють свої здібності та обдарування у літературно-музичній формі. Непомітно розвиваються вміння спілкуватися з аудиторією, переборювати хвилювання, розкуто поводитися на сцені, підтримувати одногрупника, збагачуватися практичним досвідом організації роботи у сфері дозвілля тощо. Етнонаціональний матеріал та художньо-естетична інформація творів мистецтва є домінуючими у навчальному забезпеченні цих занять. В аудиторній, позааудиторній і самостійній роботі з майбутніми соціальними педагогами набуває актуальності використання методу проєктів. Він забезпечує розвиток активності майбутніх соціальних педагогів при формуванні нових знань, вмінь і навичок. У рамках формувального етапу дослідно-експериментальної роботи використовуються акторський тренінг та етюдний метод (заняття-етюди), які для творчих особистостей створюють базову креативну основу їх професійного зростання. Акторський тренінг використовується для формування зосередженості й уважності, спостережливості, толерантності, культури мовлення, фізичної розкутості, психологічної рівноваженості у сценічній дії; тренування фантазії й уяви спрямовується на оволодіння технікою та виразністю мовлення, впливу на уяву присутніх підбором інтонаційної варіативності; встановлення потрібних стосунків на сцені; розвиток артистичної сміливості, творчого сприйняття, міміки та пантоміміки. У процесі навчання використано парні, групові й індивідуальні етюди. У формуванні готовності майбутніх соціальних педагогів до організації роботи у сфері дозвілля завершальним етапом є створення студентських авторських програм для дітей та юнацтва.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Досвід свідчить, що для успішного формування готовності майбутніх соціальних педагогів до організації роботи у сфері дозвілля дітей та юнацтва треба реалізувати наступні організаційно-педагогічні умови: єдність навчальної і позанавчальної діяльності, яка забезпечує цілісність процесу формування готовності майбутніх соціальних педагогів до організації роботи у сфері дозвілля; залучення майбутніх соціальних педагогів до позанавчальної художньо-творчої, культурно-дозвілдової, туристсько-краєзнавчої діяльності у гуртках, клубах, секціях з творчим застосуванням художньо-естетичної інформації творів мистецтва, етнонаціонального матеріалу у практичній дозвілльовій діяльності; використання інноваційних методів навчання у підготовці соціальних педагогів до організації роботи у сфері дозвілля дітей та юнацтва.

Реалізація означених організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх соціальних педагогів дасть можливість підвищити ефективність оволодіння студентами інноваційними методами організації дозвілльової діяльності, забезпечити технологічність, послідовність і неперервність цього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабанский Ю. К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса: (методические основы) / Ю. К. Бабанский. – М : Просвещение, 1982. – 192с
2. Бражнич О. Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи : дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / О. Г. Бражнич. – Кривий Ріг, 2001. – 238 с.
3. Бушканец М. Г. Педагогическая сущность современного времени школьников / М. Г. Бушканец // Нач. шк. – 2008. – № 6. – С. 15–24.
4. Жернов В. И. Теоретико-методологические основы формирования профессионально-педагогической направленности личности студента педагогического вуза : [Монография] / В. И. Жернов. – Магнитогорск : Магнитогорский гос. пед. ин-тут. 1999. – 116 с.
5. Инновационные технологии обучения культурно-досуговой деятельности: сб. науч. статей. Вып. 5. / под науч. ред. А. Д. Жаркова. – М. : МГУКИ, 2004. – 182 с.
6. Kovalchuk T. I. Kontseptualna model formuvannya gotovnosti maibutnih sotsialnih pedagogiv do organizatsii roboti u sferi dozvillya [A conceptual model of the formation of future social workers to work in the field of entertainment] Proceedings of the National Defence University of Ukraine. – K : NDU, 2014. – Vol. 1 (38). pp. 76–81.
7. Kovalchuk T. I. Organizatsia roboty u sferi dozvillya : informatsiina skladova [Organization of work in the field of entertainment, the information component]: [monograph] / T. I. Kovalchuk, T. F. Melnychuk. – Chernigov : Publisher Lozovoy V. M., 2013. – 536 p.
8. Kovalchuk T. I. Pedagogika dozvillya : teoria u praktyka [Leisure Pedagogy: Theory and Practice]: [monograph] / Tamara Kovalchuk; eds. Assoc. T. F. Melnychuk. K : NAKKKiM, 2011. 420 p.
9. Kovalchuk Tamara. Cultural and education al leisure activities in NULES of Ukraine / Tamara Kovalchuk, Tetyana Melnychuk // Education – Technology – Computer science. Main problems of technology and professional education. Scientific annual № 4/2013/ Part 1. – Rzeszow, 2013. pp. 234-239.
10. Краткий психологический словарь / Ред.-сост. Л. А. Карпенко. Под общ. ред. А. Н. Петровского, М. Г. Ярошевского. – Ростов-на-Дону. Изд-во «Феникс». – 1998. – 512 с.

Ковальчук В.І.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОГО ТРЕНЕРА

У статті проаналізовані наукові уявлення про специфіку змісту спортивно-педагогічної діяльності. Проведений аналіз спортивно-педагогічної діяльності тренера показав, що вона пов'язана з постійною необхідністю вирішувати завдання різної складності педагогічного характеру, експериментувати; вимагає гнучкості і самостійності в прийнятті рішень; постійного пошуку нових методів роботи; постійної активізації творчих здібностей та креативності заради досягнення певних цілей. Встановлено, що успішна тренерська діяльність залежить від наявності постійного професійного самовдосконалення особистості тренера, отримання нового досвіду і знань, розвитку здатності бачити перспективу розвитку спортсменів, оскільки

ці елементи професійного розвитку впливають на результат всієї педагогічної діяльності тренера. Досліджено, що на результати діяльності тренера також багато в чому впливає його здатність прогнозувати, корегувати і контролювати поведінку спортсменів в процесі досягнення мети.

Ключові слова: професійна діяльність тренера, спортивно – педагогічна діяльність, функції тренера, професійна підготовка, управління тренерською діяльністю, стиль управління, професійне вдосконалення.

Ковальчук В.И. Особенности профессиональной деятельности спортивного тренера. В статье проанализированы научные представления о специфике содержания спортивно-педагогической деятельности. Проведенный анализ спортивно-педагогической деятельности тренера показал, что она связана с постоянной необходимостью решать задачи различной сложности педагогического характера, экспериментировать; требует гибкости и самостоятельности в принятии решений; постоянного поиска новых методов работы; постоянной активизации творческих способностей и креативности для достижения определенных целей. Установлено, что успешная тренерская деятельность зависит от наличия постоянного профессионального совершенствования личности тренера, получение нового опыта и знаний, развития способности видеть перспективу развития спортсменов, поскольку эти элементы профессионального развития влияют на результат всей педагогической деятельности тренера. Доказано, что на результаты деятельности тренера также во многом влияет и его способность прогнозировать, корректировать и контролировать поведение спортсменов в процессе достижения цели.

Ключевые слова: профессиональная деятельность тренера, спортивно - педагогическая деятельность, функции тренера, профессиональная подготовка, управление тренерской деятельностью, стиль управления, профессиональное совершенствование.

Kovalchuk V.I. Features Of the sports coach professional activity. The paper analyzed the scientific understanding of the specific content of sports and educational activities. For a comprehensive examination of the problem characteristics of the athletic trainers must, first of all, analyze the scientific understanding of the specific content of sports and educational activities. The analysis of sports and educational activities coach has shown that it is associated with a constant need to solve problems of varying complexity Of the pedagogical nature. This experiment; requires flexibility and autonomy in decision making; constant search for new ways of working; permanent activation of creative skills and creativity to achieve certain goals. Established that successful coaching is dependent on the availability of continuing professional self-identity coach, get new experience and knowledge, developing the ability to see the future development of athletes, because these elements of professional development influence the outcome of the coach educational activities. Studied that the performance of the coach is also largely influenced by its ability to predict and control the correct behavior of athletes in achieving goal. Common job athlete and coach affects the psycho-emotional state of an athlete, which in turn is an important factor for success in the sports career. An important function of a coach to support an athlete interest in lessons, through constant teamwork, attracting athletes to the creative process of planning and implementing the training process. Qualities such as integrity, objectivity, occupy a key position in the regulation of behavior coach in the interaction with athletes. At the same time, they reflect the general attitude of the coach in the organization of sports activities. Role of the coach is a major in the organization of sports activities, where the main component is student-focused and education trainer. Understanding trainer socio-psychological foundations of relationships causes and ways to prevent conflict situations increases the efficiency of the entire sports group. Last research activities trainer features show that the higher the qualification of a coach, the more adequate his self-esteem, while both trainers lower qualifications are prone to inflated self-activity. Coach their teachers but the most important internal motives of professional activity are prone to adequately assess their professional abilities, as a result they achieve more in their work

Key words: professional activity coach, sports - teaching activities, functions, trainer, training, management coaching activities, management style, professional perfect.

Постановка проблеми. Діяльність тренера - двосторонній процес взаємодії між тренером і спортсменами, де з одного боку, функції тренера полягають в усвідомленому впливі на вихованців з метою регулювання взаємовідносин у спортивному колективі, формування у вихованців необхідних навичок, побудові певних цілей, завдань і стратегій, а з іншого боку - результати ефективності реалізації цих цілей залежать від зворотнього зв'язку вихованців, від їхньої реакції на особистість і поведінку тренера. Успіх даної взаємодії багато в чому залежить від відповідності особистісних особливостей тренера, наявності у нього необхідних для успішної тренерської діяльності характеристик.

Метою нашого дослідження є теоретично обґрунтувати особливості професійної діяльності тренера педагога.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення науково – методичної літератури, педагогічне спостереження.

Результати дослідження. Дослідження виконано у відповідності до «Зведеного плану наукових досліджень у сфері фізичної культури та спорту на 2011-2015 рр.» Міністерства освіти і науки України по темі № 2.19 «Детермінанти психологічного супроводу та педагогічних засобів удосконалення підготовки спортсменів у різних видах спорту» (№ державної реєстрації 0111U001727).

Для комплексного розгляду проблеми характеристики діяльності спортивного тренера необхідно, в першу чергу, проаналізувати наукові уявлення про специфіку змісту спортивно-педагогічної діяльності. У цьому зв'язку Бандурка А.М., Бочорова С.П., Землянська О.В. (1998) основними функціями спортивного тренера вважають:

- адміністративно-організаційну - тренер координує та спрямовує індивідуальні дії вихованців, відповідно його прав і обов'язків;
- стратегічні - тренер ставить довгострокові і короткострокові цілі, визначає способи і методи їх досягнення, а також оперативні зміни їх, залежно від виникнення нових завдань;
- планування - тренер визначає конкретні завдання, етапи та часові рамки їх виконання;
- експертно-консультативні - тренер є найбільш авторитетним кваліфікованим членом команди, джерелом достовірної інформації;
- комунікативні - тренер є носієм важливої інформації, яка відіграє найважливішу роль в процесі прийняття колективного рішення;
- виховні - тренер бере участь у формуванні та закріпленні необхідних для успішної спортивної діяльності якостей своїх вихованців;
- психотерапевтичні - тренер є суб'єктом регуляції психологічного стану своїх підопічних у конфліктних, стресових ситуаціях, а також тренер впливає на загальний психологічний клімат у колективі;
- представницькі - тренер забезпечує зв'язок із зовнішнім професійним оточенням [1].

В результаті узагальнення та аналізу наукових праць відомих тренерів, педагогів і психологів Ж. В. Бережна (2013) запропонувала свою структуру професійно-педагогічної діяльності тренерів, яка складається з п'яти компонентів:

1. Організаційний компонент (постановка мети, організація управління спортивною діяльністю, моделювання власної майбутньої діяльності і поведінки).
2. Гностичний компонент (знання в області теорії і практики фізичної культури і спорту, спортивного тренування, психології, педагогіки, а також уміння застосовувати ці знання).
3. Особистісний компонент (професійні здібності тренера та професійно важливі якості).
4. Операційно-діяльний компонент (пов'язаний з безпосереднім використанням тренерської діяльності).
5. Комунікативний компонент (здатності до організації педагогічної взаємодії, здатність створювати комфортний психологічний клімат у колективі, здатність мотивувати та ін.) [1].

Демінський А.Ц. (2005) так само серед загальних функцій спортивного тренера при багаторічному тренувальному процесі вказав організацію, планування, регулювання, контроль і облік[3]. Із запропонованого узагальнення видно, що різні вчені вказують наявність у структурі професійно-педагогічної діяльності тренера схожі складові. При підготовці юних спортсменів, В.І. Воронова та В. Ніколаєнко (2014) на основі систематизації та аналізу наукових праць останніх десятиліть, взявши за основу особливості проведення тренера саме як педагога, запропонували перелік критеріїв, яким повинен відповідати дитячий тренер: ставити розвиток дитини вище спортивних результатів; знати особливості і можливості кожної вікової групи, розуміти індивідуальний і особистісний потенціал кожного вихованця, поважати права дітей; коригувати освітню програму з урахуванням вікових особливостей спортсменів; бути справедливим по відношенню до кожної дитини однаково; створювати сприятливу атмосферу для розвитку юних спортсменів; прислухатися до бажань дітей, своїми діями заохочувати їх самостійність та ініціативність; бути прикладом для дітей у питаннях морального і культурної поведінки; віддавати перевагу грі, а не вправам; використовувати в своїй роботі індуктивний метод, в результаті якого у дітей формується здатність до аналізу; підтримувати інтерес дітей, роблячи тренування більш диференційованими, прогресивними і варіативними; поєднувати в собі терплячість, поступливість, готовність захистити своїх підопічних від впливу інших людей, які втручаються в тренувальний процес [2].

Розуміння ролі педагогічної складової в діяльності тренера висловлюють Кедровський Б.Г., Шалар О.Г., Гриневич А.В. (2013), стверджуючи, що основоположною функцією тренера в юнацькій команді є включення в процес формування особистості спортсмена, який (процес) можна представити «як функціонування складної динамічної системи, взаємодія елементів якої обумовлено провідною роллю й авторитетом тренера, впливом зовнішнього середовища, станом підлітка (спортсмена)» [4]. Аналіз спортивно-педагогічної діяльності тренера показав, що вона пов'язана з постійною необхідністю вирішувати завдання різної складності педагогічного характеру, експериментувати; вимагає гнучкості і самостійності в прийнятті рішень; постійного пошуку нових методів роботи; постійної активізації творчих здібностей та креативності заради досягнення певних цілей.

У спортивно - педагогічній літературі психологічні аспекти професійної діяльності тренера залишаються незмінно актуальними. ВС Ogilvie (1982), встановив дослідженнями наявність у тренерів твердого характеру, стійкості до психічного напруження, незалежності, реалістичності поглядів і високу авторитарність[6]. На результати діяльності тренера також багато в чому впливає його здатність прогнозувати, корегувати і контролювати поведінку спортсменів в процесі досягнення мети. Платонов В.Н. (2005) стверджує, що взаємодія спортсмена і тренера впливає на психоемоційний стан спортсмена, що в свою чергу, є важливим фактором успіху в спортивній кар'єрі. Важливу функцію тренера даний вчений бачить у підтримці у спортсмена інтересу до занять, завдяки постійній спільній роботі, залученні спортсмена до творчого процесу планування та реалізації тренувального процесу [7].

В результаті теоретичного та емпіричного дослідження Федік О.П. (1999) систематизувала в чотири групи найбільш значущі особистісні особливості спортивних тренерів, необхідних для успішної професійної діяльності. Перша група особистісних характеристик включає в себе особливості ставлення тренера до спортсменів, а саме уважність, справедливість, делікатність, довіра, принциповість, об'єктивність, ввічливість, толерантність, вміння рахуватися з думкою спортсменів, готовність допомогти, людяність, чесність, чуйність, повагу до спортсменів та ін. Такі якості, як принциповість, об'єктивність, займають ключову позицію в процесі регулювання поведінки тренером при взаємодії зі спортсменами. У той же час, вони відображають загальне ставлення тренера до організації спортивної діяльності.

Друга група якостей пояснює особливості ставлення спортсменів до тренера і включає в себе комунікабельність, демократичність, привабливість, авторитетність, здатність вислухати.

Третя група характеризує особливості самоставлення тренера: скромність, впевненість у собі, вимогливість.

Остання, четверта, група пояснює особливості психічного розвитку тренера, а саме особливості вольової, емоційної, інтелектуальної та поведінкової сфер. Проаналізувавши думку спортсменів Федік О.П. уклала, що найбільш важливі для вихованців якості тренера містяться в першій (відношення тренера до спортсменів) і другій групі (взаємини тренера зі спортсменами). У той же час, тренери зі стажем до 5 років віддають перевагу третій (відношення тренера) і четвертій групі (психічний розвиток тренера), а тренери зі стажем більше 5 років - другий (взаємини тренера зі спортсменами) і четвертій групі (психічний розвиток тренера). На думку Петровської Т.В. (2004), роль тренера є основною в організації спортивної діяльності, де головною складовою є особистісно-орієнтоване виховання і освіту тренера. Розуміння тренером соціально-психологічних основ формування відносин, причин і способів запобігання виникнення конфліктних ситуацій сприяє збільшенню ефективності діяльності всього спортивного колективу.

Останні дослідження особливостей діяльності тренера показують, що, чим вище кваліфікація тренера, тим адекватніше його самооцінка, в той час, як тренери з більш низькою кваліфікацією схильні до завищеної самооцінки своєї діяльності. Характерно, що оцінка власних здібностей властива тренерам-педагогам з домінуючою зовнішньої позитивної мотивацією професійної діяльності. Тренери-педагоги же з найбільш значущим внутрішніми мотивами професійної діяльності схильні до адекватної оцінки своїх професійних здібностей, в результаті чого вони досягають більшого у своїй діяльності.

Таким чином, аналіз зв'язку сформованості педагогічних умінь залежно з оцінкою вихованців і домінуючою мотивацією професійної діяльності дає можливість прогнозувати ефективність тренерської діяльності початківців фахівців (Степанченко Н. І., 2012) [5].

ВИСНОВКИ. Поряд з вищевикладеними чинниками, які сприяють успіху в професійній діяльності тренерів, існують і інші, що детермінують незадовільні результати. У цьому відношенні особливої уваги потребує вивчення професійного вигорання, як найбільш часто зустрічається негативного психологічного явища в професії тренера.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандурка А. М. Основы психологии управления: Учебник / А. М. Бандурка, С. П. Бочарова, Е. В. Землянская. – Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999. – 334 с.
2. Воронова В., Ніколаснко В. Тренерський підхід до тренування юних футболістів. Теорія і методика фізичного виховання і спорту, вип. 1, / В.І. Воронова. - 2014, 8-13 с.
3. Деминский А.Ц. Многолетняя система подготовки спортсмена, / А.Ц. Деминский. - Харьков-Донецк – 2005
4. Кедровский Б.Г., Шалар О.Г., Гриневич А.В. Взаимопонимание тренеров с юными спортсменами / Б.Г.Кедровский, О.Г.Шалар, А.В.Гриневич – М. - 2013.
5. Степанченко Н. І. Особливості професійно-педагогічної мотивації майбутнього спортивного педагога // Н.І. Степанченко // Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучас. сусп-ві. – 2012. - №3. – 101 – 105 с.
6. Ogilvie, B.C., & Howe, M. (1982). Career crisis in sport. In T. Orlick, J.T.Partington, & J. H. Salmela (Eds.), Proceedings of the fifth World Congress of Sport Psychology. Coaching Association of Canada (pp. 176-183). Ottawa
7. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник тренера высшей квалификации / В. Н. Платонов. - М.: Советский спорт, 2005. - 820 с.
8. Психологічні особливості професійної підготовки студентів до майбутньої спортивно педагогічної діяльності, дис. канд.психол. наук, Івано-Франківськ, / О.П. О.П.1999 р.
9. Bandurka Psychology of Management: Uchebnik / Bandurka AM, S. Bocharov, Zemlyanskaya E.V. - Kharkov: Univ ext. Negotiis, 1999. - p.334.
10. V. Voronov, V. Nikolaenko Trenersky pidhid to trenuvannya unichem futbolistiv. I Teoriya technique fizichnogo vihovannya i Sport, VIP. 1 / V.I. Voronova. - 2014 from 8-13. 3. Demynskyy A.TS. Mnoholetnyaya disciplinae of athleta / A.TS. Demynskyy. - Kharkov, Donetsk – 2005.
11. Kedrovsky B.G., O.G. Shalkar, Hrynevych A.V. Vzaimoponimanie trenerov s unimi sportsmenami / B.G.Kedrovsky, O.G.Shalar, A.V.Grinevich - M – 2013.
12. Stepanchenko NI Features vocationibus magistro doctore futurum motum ducit ludo // NI // Stepanchenko Fiz. educationem, culturae ludo et salutem in modern. ve-susp. - 2012 - №3. - CI - CV p.

Латышев Н.В., Латышев С.В., Мозолюк А.В.

К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ ЕДИНОЙ СИСТЕМЫ АНАЛИЗА СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СПОРТИВНОЙ БОРЬБЕ

Подтверждено, что эффективность управления подготовкой борца зависит, главным образом, от правильного понимания актуальных требований соревновательной деятельности. Цель работы – систематизировать понятия и некоторые представления, сложившиеся при анализе соревновательной деятельности в современной спортивной борьбе.

Ключевые слова: спортивная борьба, анализ, соревновательная деятельность.

Латышев Н.В., Латышев С.В., Мозолюк А.В. До питання про формування єдиної системи аналізу змагальної діяльності в спортивній боротьбі. Підтверджено, що ефективність управління підготовкою борця залежить, головним чином, від правильного розуміння актуальних вимог змагальної діяльності. Мета роботи – систематизувати поняття і деякі уявлення, що склалися при аналізі змагальної діяльності в сучасній спортивній боротьбі.

Ключові слова: спортивна боротьба, аналіз, змагальна діяльність.

Latushev N., Latushev S., Mosoluk A. To question about forming of single system of analysis of competition activity in sport wrestling. Confirmed that the effectiveness of management training wrestler depends mainly on the correct understanding of the actual requirements of competitive activity. Radical changes in the rules of the competition (2013), have dramatically changed the nature and structure of competitive activity, requiring search and organize approaches, methods and tools for its analysis on relevant criteria. Purpose – organize the concepts and some of the concepts developed in the analysis of competitive activity in modern wrestling. Methods: Analysis of scientific and methodological literature, teacher observations, video analysis of competitive fights, interviews and compilation of best practices experts, system analysis-synthesis. Classified some indicators of competitive activity. The general criteria are competitive analysis system performance. It is shown that, in particular, an adequate dependence on activity indicators, the reliability of attacks, reliability, protection, aggressiveness and the quality of the wrestling. Highlights some important trends and approaches to the analysis of competitive activity - is the popularity and features of wrestling as a sport; comparative assessment of popularity struggle in different countries, development trends, dynamics achievements on the world arena; achieve specific athletes from different countries for a certain period of time; analysis of specific events for some informative indicators; comprehensive analysis of the competitive activities. Identified and interpreted levels of analysis applicable to any direction or approach - a study of a single event, a homogenous group of several events together, group activities with different rules, organization and conditions of the competition. In the simulation can be used by any of the directions, approaches and levels and the deeper and more extensive analysis, the more adequate model, the more accurate and efficient method of training program.

Key words: wrestling, analysis, competitive activity.

Постановка проблеми. Структура подготовленности борца формируется, главным образом, требованиями соревновательной деятельности, которые сами определяются правилами соревнований, современными тенденциями развития борьбы, а также подготовленностью (школой, направленностью и уровнем мастерства) соперников. Поэтому эффективность управления подготовкой борца существенно зависит от понимания актуальных требований соревновательной деятельности, оценки ее сторон, количественного анализа различных уровней, категорий, типов и пр. Только на этой основе возможно эффективное моделирование и оптимизации управления подготовкой спортсменов. Сегодня актуальность этого научного направления возрастает в